

HOÀNG XUÂN TÂM - NGUYỄN VĂN BẰNG - BUI TẤT TUYÊN
CAO XUÂN HẠO (Chủ biên)

NGŨ PHÁP CHÚC NĂNG TIẾNG VIỆT

QUYỂN 1

CÂU TRONG TIẾNG VIỆT

CẤU TRÚC - NGHĨA - CÔNG DỤNG

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

HOÀNG XUÂN TÂM - NGUYỄN VĂN BẰNG - BÙI TẤT TƯỜNG
CAO XUÂN HẠO (Chủ biên)

NGŨ PHÁP CHỨC NĂNG TIẾNG VIỆT

QUYỂN 1

CÂU TRONG TIẾNG VIỆT

CẤU TRÚC - NGHĨA - CÔNG DỤNG

(Tái bản lần thứ tư)

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

nhatbook.com

LỜI NÓI ĐẦU

Có nhiều phương hướng nghiên cứu ngôn ngữ. Mỗi hướng nghiên cứu đều có tính lịch sử và có quá trình hình thành, phát triển của nó. Những thành tựu trong nghiên cứu ngôn ngữ, cụ thể ở nước ta là tiếng Việt, đã được chọn lọc đưa vào giảng dạy trong nhà trường. Bên cạnh các bộ sách giáo khoa Tiếng Việt ở bậc Tiểu học (cấp I) và Trung học (cấp II và cấp III), cần cung cấp cho giáo viên những sách tham khảo vừa kế thừa, vừa phản ánh những thành tựu mới về nghiên cứu tiếng Việt, đáp ứng nhu cầu bồi dưỡng tiềm lực khoa học, sự phạm của đông đảo anh chị em giáo viên. Trong các sách tham khảo mở rộng, tác giả có thể trình bày những luận điểm mà chưa hẳn đã được mọi người tán thành. Trong nghiên cứu khoa học, tranh luận là chuyện bình thường. đương nhiên, ngôn ngữ học, với tư cách là một khoa học và ngôn ngữ học trong nhà trường bao giờ cũng có một khoảng cách. Những luận điểm mới được nhiều người cho là hợp lý đưa ra trong công trình này muốn áp dụng vào việc giảng dạy ngôn ngữ trong nhà trường vẫn còn phải được kiểm nghiệm trong thực tiễn.

Với những suy nghĩ như trên, chúng tôi mạnh dạn cho xuất bản cuốn **Ngữ pháp chức năng Tiếng Việt – Quyển I** do G.S CAO XUÂN HẠO chủ biên và các tác giả HOÀNG XUÂN TÂM, NGUYỄN VĂN BẰNG, BÙI TẤT TƯỜNG tham gia biên soạn và mong nhận được nhiều ý kiến đóng góp của bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC

PHẦN MỞ ĐẦU

Những khó khăn lớn trong việc biên soạn sách giáo khoa *Tiếng Việt* cho trường phổ thông trong mấy chục năm qua đã khiến cho nhiều người làm việc trong ngành nghiên cứu và giảng dạy tiếng Việt phải nghi ngờ rằng nguyên nhân chủ yếu của những khó khăn đã gặp phải không nằm trong cách biên soạn sách, cách trình bày tri thức, mà nằm trong chính những tri thức thuộc cái hệ thống ngữ pháp được trình bày trong các sách giáo khoa. Khoa học về ngôn ngữ vốn được xây dựng trên cơ sở các ngôn ngữ châu Âu và mãi cho đến nay, như chính các nhà ngữ học Âu Mỹ cũng thấy rõ, việc miêu tả, phân tích các ngôn ngữ xa lạ với các thứ tiếng này còn chịu quá nhiều ảnh hưởng của những định kiến gắn liền với những đặc thù của ngữ pháp Âu châu, và sự tiến bộ của ngành ngôn ngữ học, trong một chừng mực đáng kể, lệ thuộc vào (và hiện rõ trong) việc khắc phục những định kiến ấy.

Ở nước ta, trong khoảng bốn mươi năm nay những cố gắng của các nhà ngôn ngữ học đã đem lại những kết quả rất khả quan, đã khắc phục được một phần đáng kể những định kiến “đi Âu vi trung” trong việc giải quyết những vấn đề lí thuyết và thực hành của tiếng Việt. Sở dĩ được như vậy, một phần đáng kể là nhờ một số nhà ngôn ngữ học đầu đàn của ta đã tiếp thu được những thành tựu quý giá của các nhà Đông phương học Nga như E.D.Polivanov, A.A.Dragunov, S.E.Jakhontov, v.v. Song, như nhiều nhà nghiên cứu đầu đàn của giới ngôn ngữ học—các GS. Hoàng Tuệ, Nguyễn Tài Cẩn, Hoàng Phê, Nguyễn Hàm Dương, Nguyễn Quang Hồng—đã nhiều lần nhận xét với một tinh thần tự phê phán đáng quý, những định kiến ấy vẫn còn chưa được khắc phục hoàn toàn, một phần là do ảnh hưởng của trường phái miêu tả Mĩ của những năm 30-40 ở một dạng có phần đơn giản hóa (đặc biệt là ngay qua các công trình của Lê Văn Lý, M.B.Emeneau) hãy còn nặng nề, trong khi ở các nước Âu Mỹ trường phái này đã nhường diễn đàn chủ đạo cho những trào lưu khác từ lâu.